

TANULÁSMÓDSZERTAN

**Szakmai beszámoló
2010. május 12.
Melykóné Tőzsér Judit**

AZ ISKOLA FELADATA

- **képességek, készségek, kompetenciák meghatározott körének tudatos, rendszeres, szervezett, intenzív fejlesztése**
- **ismeretek átadása**

***„Az iskola arra való,
hogy az ember megtanuljon tanulni,
hogy felébredjen tudásvágya,
megismerje a jól végzett munka örömét,
megízlelje az alkotás izgalmát,
megtanulja szeretni, amit csinál,
és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.”***

(Szent-Györgyi Albert)

A PEDAGÓGUSOK FELADATA

- **képességek, készségek, kompetenciák meghatározott körének tudatos, rendszeres, szervezett, intenzív fejlesztése**
- **ismeretek átadása**
- **személyiségfejlesztés**
- **a tanulási folyamat irányítása**

A hatékony, önálló tanulás mint kiemelt „kulcskompetencia”

A hatékony, önálló tanulás:

- **az egyén képes kitartóan tanulni**, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt,
- **ismeri a tanulás folyamatát**, új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését

A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök a hatékony és eredményes tanuláshoz

- **írás, olvasás, számolás, valamint az információs társadalom technológiáinak - eszközeinek használata**
- **az új ismeretek, elsajátítása, feldolgozása és beépítése**
- **a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása**
- **közös munka és a tudás másokkal való megosztása**
- **saját munkája értékelése és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérése**
- **motiváció és magabiztosság, problémamegoldás**
- **korábbi tanulási és élettapasztalatok felhasználása, új tanulási lehetőségek felkutatása**

KÉRDÉSEIM

- **Hogyan lehet tanulásmódszertant tanítani?**
- **Milyen kapcsolódási pontjai lehetnek az iskolai helyi tantervvel?**

A tanulás fogalma

- a pszichikum módosulása külső tényezők hatására
- ismeretsajátítás, a figyelem és emlékezet működtetése is
- **Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését.**

A tanulók jellegzetes tanulási folyamatai

1. **Direkt jellegű tantárgyi tanulás**
2. Fizikai és szellemi munka tanulása
3. Játék és a szórakozás tanulása
4. Az iskolai szocializáció, a magatartás, viselkedés tanulása iskolai szervezetekben
5. Az iskola által biztosított rekreáció tanulása
6. Az én-folyamatok tanulása

A tanulási tevékenységek megvalósulhatnak

- Tanórán, otthon
- Iskolai szabadidőben
- Közművelődési és sportintézményekben
- Termelő és szolgáltatóintézményekben
- Az önkormányzat szerveiben

Hogyan lehet tanítani a tanulás tanulását? Tapasztalatok.....

TANULÁSMÓDSZERTAN – TANULÁS TANÍTÁSA

- a tanulás összetevői is taníthatók
- minden tantárgyban fontos
- 1995/1996-os tanévtől
KÖNYVTÁRHASZNÁLAT-ÖNMŰVELÉS
tárgyat önálló tantárgyként tanítjuk, ennek
egyik modulja a tanulás tanítása
- ennek gyakorlata országosan elismert
- publikációk, megjelent könyvek

TANULÁSMÓDSZERTAN – TANULÁS TANÍTÁSA

- **2008/2009-es tanévtől az 5. évfolyamon a nem szakrendszerű oktatás keretében bevezettük a TANULÁSMÓDSZERTANT tantárgyat az A osztályban**
- **Heti 0,5 órában.**
- **Ezt úgy szerveztük meg, hogy a jelenlegi 6.A osztályban tavaly a 2. félévben heti 1 órában,**
- **ebben a tanévben az első félévben heti 1 órában tanítottam TANULÁSMÓDSZERTANT.**

A TANULÁSMÓDSZERTAN

tantárgy célja a tanuló számára

- **Felhívja a figyelmet** a tanulás külső és belső feltételeire
- A Tanulásmódszertan témái **ráébresztik** a diákot saját tanulási képességei hiányosságaira, a hiányok lehetséges okaira.
- **Szembesítik** tanulási stratégiái, módszerei, szokásai problematikus elemeivel, segítséget kínálnak azok korrekációjához.

A tanulás tanítása legalább négy dolgot jelent:

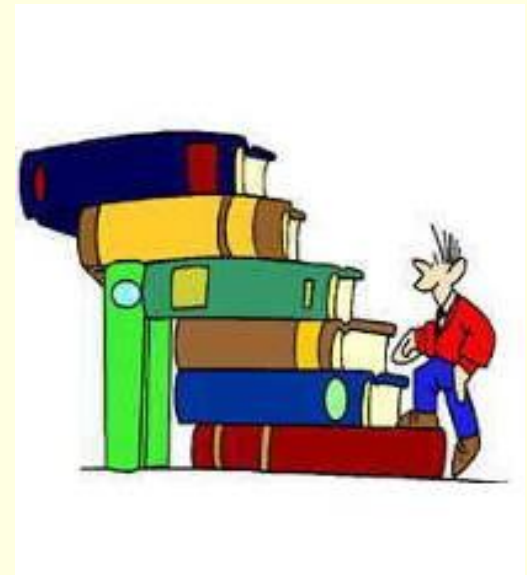
- tanuláshoz való viszony formálását,
- a tanuláshoz szükséges alapképességek intenzív fejlesztését,
- helyes tanulási szokások kialakítását,
- konkrét tanulási módszerek és technikák elsajátítását.

TANULÁSHOZ SZÜKSÉGES ALAPKÉPESSÉGEK:

- koncentrációs képesség,
- beszédképesség,
- kifejező hangos olvasás,
- hatékony néma olvasás,
- emlékezőképesség,
- gondolkodási képesség
- szellemi világban való tájékozódás képessége:
ÖNMŰVELÉS

**EZEKENEK A KÉPESSÉGEKNEK
A FEJLESZTÉSE TÖRTÉNT A
TANULÁSMÓDSZERTAN
TANÓRÁKON**

TANULÓN
KÍVÜLI
PROBLÉMÁK

TANULÁSHOZ
VALÓ
VIZSZONY

TANULÁSI
SZOKÁSOK

A PROBLÉMA

KONKRÉT
TANULÁSI
KÉPESSÉGEK

TANULÁSI
MÓDSZEREK

TANULÁSI SZOKÁSOK

vizsgálata szituációs helyzetben, beszédfejlesztéssel

IDŐMÉRLEG

TANULÁSI KÖRNYEZET

REND ?!

PIHENÉS

RENDSZERESSÉG

HÁTTÉRZENE,
TELEVÍZIÓ?

KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE

a következő területeken az általam választott feladatok segítségével

FIGYELEMFEJLESZTÉS

BESZÉDMŰVELÉS

OLVASÁS

EMLÉKEZET

SZÖVEGÉRTÉS

GONDOLKODÁS

FELADATTÍPUSOK

A TANULÁSMÓDSZERTAN órákon

- A tanulás külső és belső föltételei
- Figyelemkoncentráció
- Beszédművelés
- Kifejező olvasás
- Olvasásfejlesztés
- Az emlékezet fejlesztése
- A gondolkodás fejlesztése

A figyelem fejlesztése pl.

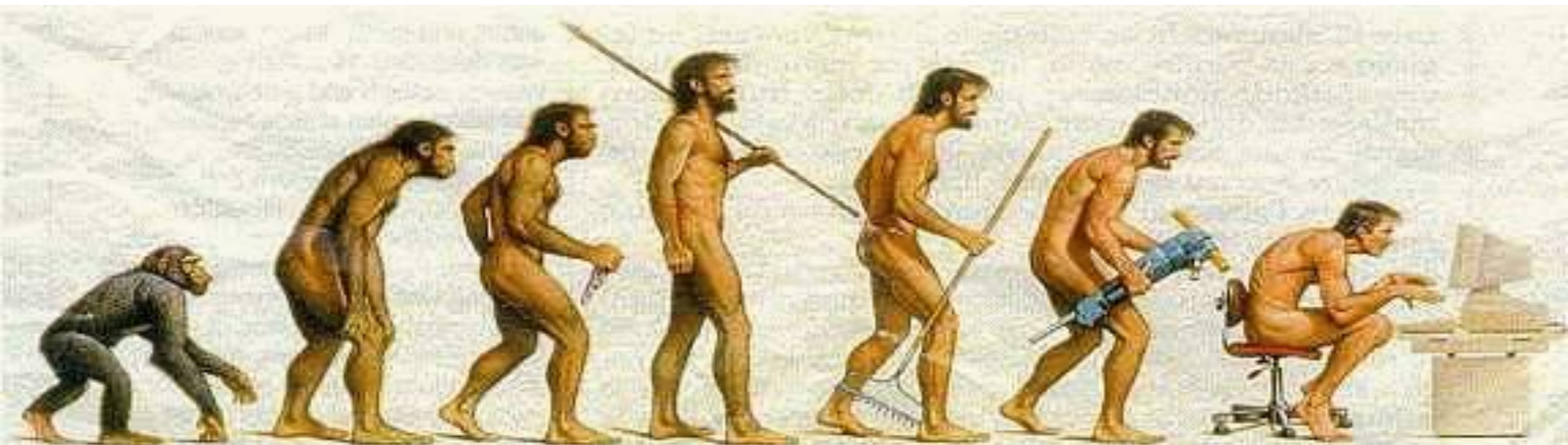
**A figyelem terjedelmét,
tartósságát,
megoszthatóságát fejlesztjük:**

**„ papír – ceruza” gyakorlatokkal,
ritmusgyakorlatokkal,
csendgyakorlatokkal
megfigyelési gyakorlatokkal,
szövegmondási gyakorlatokkal.**

Megtanuljuk:

- 10 %-át annak, amit olvasunk,
- 20 %-át annak, amit hallunk,
- 30 %-át annak, amit látunk,
- 50 %-át annak, amit látunk és hallunk,
- 70 %-át annak, amit mondunk,
- 90 %-át annak, amit mondunk és csinálunk.

A REKREÁCIÓHOZ

A SZÓBELI SZEREPLÉSHEZ

A RÁHANGOLÓDÁSHOZ

AZ ÍRÁSBELI MUNKÁHOZ

**TANULÁSI MÓDSZEREKET
TANÍTOTTAM A KÖVETKEZŐKHOZ :**

A SZÖVEGFELDOLGOZÁSHOZ

A GONDOLKODÁSHOZ

AZ ISMERETRÖGZÍTÉSHEZ

AZ ÖNELLENŐRZÉSHEZ

Szakirodalom a tanulás tanításához

- Bánréti Zoltán (1994): *A lényeg: kiolvasható*, Budapest, Korona Kiadó.
- Deákné B. Katalin (2001): *Neked is lehet jobb jegyed! Tanulási módszerek, ötletek*, Pápa, Deák és Társa Kiadó.
- Deákné B. Katalin (2002): *Minden kezdet nehéz. Az iskolakezdés problémái*, Pápa, Deák és Társa Kiadó.
- Deákné B. Katalin (1999): *Kíváncsiak könyve. Intelligencia- és szókincsfejlesztő játékos feladatlapok 6–12 éves korú gyermekek számára*, Pápa, Deák és Társa Kiadó.
- Fisher, R. (1999): *Hogyan tanítsuk gyermekeinket tanulni?*, Budapest, Műszaki Könyvkiadó.
- Fisher, R. (2000): *Hogyan tanítsuk gyermekeinket gondolkodni?*, Budapest, Műszaki Könyvkiadó.
- Fisher, R. (2001): *Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni játékkal*, Budapest, Műszaki Könyvkiadó.
- Fisher, R. (2001): *Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni történetekkel*, Budapest, Műszaki Könyvkiadó.
- Fisher, R. (2003): *Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni erkölcsről és erényekről*, Budapest, Műszaki Könyvkiadó.

Szakirodalom a tanulás tanításához ^{2.}

- Fürstné Kólyi Erzsébet – Sipos Endre (1992): *Hogyan is tanuljak? (Hasznos tanácsok tizenéveseknek és szüleiknek)*, Budapest, Honffy Kiadó.
- Horányi Katalin (2002): *Tanuljunk tanulni*, Budapest, Magyar Könyvklub, Budapest.
- Katona András – Ládi László – Victor András (2005): *Tanuljunk, de hogyan? Az iskolai szaktárgyak tanulása*, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Kerékgyártó Éva – Kórosi Kálmánné (2002): *A tanulás tanítása, tanulása (Szokásrendszerek, tanulási technikák kialakítása, fejlesztése 1–4. osztályban)*, Komárom, Komárom – Esztergom Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézet.
- Kerékgyártó Éva – Kórosi Kálmánné (2002): *Feladatgyűjtemény a tanulási képesség fejlesztéséhez (1–4. osztály)*, Komárom, Komárom – Esztergom Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézet.
- Kovácsné Sipos Márta (2003): *A tanulás fortélyai*, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Kugemann, W. F. (1976): *Megtanulok tanulni*, Budapest, Akadémiai Kiadó.
- Mundsack, A. – Deese, J. – Deese, E. K. (2006): *Hogyan tanuljunk? Kulcs a sikeres tanuláshoz*, Budapest, Panem.

Szakirodalom a tanulás tanításához ^{3.}

- Oroszlány Péter (1998): *Könyv a tanulásról*, Budapest, AKG Kiadó.
- Oroszlány Péter (1998): *A tanulás tanítása. Tanári kézikönyv*, Budapest, AKG Kiadó.
- Roeders, P. (1995): *A hatékony tanulás titka*, Budapest, Calibra Kiadó.
- Reid, S. (1990): *Fejleszd a memóriád!*, Budapest, Novotrade Kiadó.
- Réthy Endréné (2004): *Önismereti alapok. Emberismeret 13 éveseknek*, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Rudnianski, J. (1974): *Hogyan tanuljak?*, Budapest, Tankönyvkiadó.
- Schatz, T. (2003): *Te másképp gondolod? A kreativitás jellemzői és fejlesztési lehetőségei*, Pápa, Deák és Társa Kiadó.
- Schlögl Attila (2000): *Az ember feje nem káptalan? Emlékezetfejlesztés*, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Szabó Ferenc (1993): *Gyorsolvasás – hatékony olvasás*, Budapest, Gondolat Kiadó.
- Trencsényi Borbála (1993): *Az értelemig és tovább. Bevezetés az irodalmi szövegek olvasásába. Feladatsor és szöveggyűjtemény középiskolásoknak*, Budapest, AKG Alapítvány.

OROSZLÁNY PÉTER

Tanulásmódszertan

tanulásmódszertani évkönyv

2003–2004

*„az oktatással
szemben
támasztott igények
azért olyan
magasak,
mert határtalanok
a benne rejlő
lehetőségek!”*

Jaques Delors

